

Αναπαραγωγή Ευκαλύπτων

Γιαννάκης Βαρνάβα
Μελισσοκόμος

Το παρόν άρθρο το θεωρώ συνέχεια των προηγούμενων άρθρων σχετικά με τους ευκαλύπτους και μετά από πολλές ερωτήσεις φίλων μελισσοκόμων σχετικά με την καλλιέργεια των πιο πάνω δέντρων.

Οι ευκαλύπτοι πολλαπλασιάζονται σχεδόν αποκλειστικά από σπόρο. Πολλαπλασιασμός με μοσχεύματα είναι εφικτός αλλά πολύ δύσκολος. Το 95% των σπόρων των διαφόρων ειδών ευκαλύπτων δεν χρειάζεται καμία προεργασία πριν από τη σπορά.

Για μικρό αριθμό ειδών που φύονται σε ψυχρές περιοχές επιβάλλεται τοποθέτηση των σπόρων στο ψυγείο για μερικές εβδομάδες.

(*Eucalyptus amygdalina, coccifera, dalrympleana, debeuzevillei, delegatensis, dives, elata, fastigata, glaucescens, gonicalyx, kybeanensis, mitchellana, niphophila, nitens, pauciflora, perriniana, regnans, stellulata*).

Η συγκεκριμένη διαδικασία έχει ως αποτέλεσμα το (ξύπνημα) του σπόρου από τον λήθαργο.

Θα προσπαθήσω με απλό τρόπο να περιγράψω την όλη διαδικασία από τη συλλογή των σπόρων, τη σπορά τους και όλα τα στάδια μέχρι τη φύτευση στο έδαφος των νεαρών δενδρυλίων. Επειδή μία φωτογραφία είναι χίλιες λέξεις, για ακόμη μια φορά θα χρησιμοποιήσω αρκετές.

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία είναι ο σπόρος που θα φυτευτεί να είναι ώριμος και να συλλεχτεί με τον σωστό τρόπο.

Πότε ο σπόρος είναι έτοιμος εξαρτάται από το είδος του ευκαλύπτου. Στα περισσότερα είδη η ωρίμανση γίνεται στον ένα με ενάμιση χρόνο μετά την άνθιση.

Στα πρώτα στάδια μετά την άνθιση οι ανθοφόρες κάψες έχουν χρώμα πράσινο και υφή γυαλιστερή. (φωτ. 1)

Ακολούθως και σε διάρκεια ενός έτους το χρώμα σκουραίνει και αυξάνεται το μέγεθος (φωτ. 2).

Κατά την ωρίμανση η επιφάνεια γίνεται κάπως τραχιά σε χρώμα καφέ. (φωτ. 3)

Αυτές τις κάψες είναι που πρέπει να συλλέξουμε από τα δέντρα. Ακολούθως ξεκινά η διαδικασία απελευθέρωσης των σπόρων. Για να γίνει αυτό πρέπει να ανοίξουν οι κάψες. Σε συνθήκες υψηλής υγρασίας και χαμηλών θερμοκρασιών αυτό δεν είναι εφικτό. Άρα πρέπει να τοποθετήσουμε τις κάψες σε στεγνό χώρο με αυξημένη θερμοκρασία.

Η τοποθέτηση σε χαρτοσακούλα και ακολούθως σε κλειστό χώρο (π.χ. Το εσωτερικό του αυτοκινήτου) βοηθά πάρα πολύ στην όλη διαδικασία. Πρέπει φυσικά το αυτοκίνητο να το έχουμε σταθμευμένο στον ήλιο. Αν τα πιο πάνω τηρηθούν σωστά, το άνοιγμα των καψών γίνεται περίπου σε περίοδο από 3 μέχρι 7 μέρες. Στην βιβλιογραφία αναφέρεται και ως τρόπος απελευθέρωσης των σπόρων και η χρησιμοποίηση φούρνου μικροκυμάτων. Αυτό όμως δεν το συστήνω γιατί υπάρχει ο κίνδυνος ψησίματος και καταστροφής του εμβρύου στους σπόρους. Κατά το άνοιγμα απελευθερώνονται οι σπόροι μαζί με μεγάλο αριθμό μικρών κομματιών από ξύλο τα οποία περιβάλλουν τους σπόρους στο εσωτερικό της κάψας. Υπάρχουν επίσης πολλοί αγονιμοποίητοι σπόροι.

Ο χρωματισμός των σπόρων ποικίλει από μαύρο, καφέ ή σκούρο πορτοκαλί χρώμα. Το ίδιο χρώμα έχουν και τα πολλά μικρά κομματάκια ξύλου που βρίσκονται μαζί με τους σπόρους. Ξεχωρίζουν από τους σπόρους λόγω του ακανόνιστου σχήματος και του μικρότερου μεγέθους (φωτ. 4). Τα βέλη δείχνουν τους σπόρους.

Δεν είναι απαραίτητος ο διαχωρισμός των σπόρων από τα ξυλαράκια εκτός αν θέλουμε να φυτεύσουμε τους σπόρους ένα – ένα. Για τον διαχωρισμό επιβάλλεται χρήση μεγεθυντικού φακού ή στερεοσκοπίου σε μικρή μεγέθυνση (X10).

Μετά την συλλογή οι σπόροι πρέπει να φυτεύονται όσο το δυνατόν συντομότερα για να επιτύχουμε αυξημένη βλαστικότητα. Αν οι σπόροι φυλαχτούν ερμητικά κλειστοί σε δροσερό περιβάλλον γύρω στους 4-5 βαθμούς κελσίου η βλαστικότητα διατηρείται σε ικανοποιητικά επίπεδα για μερικά χρόνια. Αν όμως οι θερμοκρασίες είναι υψηλές οι σπόροι διατηρούν την βλαστικότητα τους μόνο για μερικούς μήνες.

Η σπορά γίνεται σε φυτόχωμα εμπορίου το οποίο είναι απαλλαγμένο ασθενειών και από σπόρους ζιζανίων. Ιδανική περίοδος είναι από το τέλος του χειμώνα μέχρι τα μέσα της Άνοιξης. Δεν αποκλείω όμως τις άλλες εποχές νοουμένου ότι παρέχουμε τα κατάλληλα όρια θερμοκρασίας και υγρασίας.

Οι σπόροι σπέρνονται στην επιφάνεια και καλύπτονται με στρώμα φυτοχώματος και πολύ λεπτής άμμου πάχους 2 με 3 χιλιοστών. Ακολουθώντας ψεκάζονται με νερό προσεχτικά για να μην βγουν στην επιφάνεια και τοποθετούνται σε σκιερό μέρος. Ιδανικές θερμοκρασίες για την βλάστηση είναι μεταξύ 22 και 25 βαθμοί κελσίου. Τα ποσοστά υγρασίας πρέπει να κυμαίνονται μεταξύ 70 και 90%.

Διατηρούμε την επιφάνεια του φυτοχώματος συνεχώς υγρή αλλά όχι λασπωμένη. Η τοποθέτηση γυαλιού ή πλαστικού πάνω από τους σπόρους βοηθά στην διατήρηση της υγρασίας αλλά πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Οι σπόροι βλαστούν μεταξύ 7 και 14 μέρες (φωτ. 5).

Οι πρώτες μέρες μετά την βλάστηση είναι πολύ κρίσιμες για τα μικρά φυτά. Αν η υγρασία είναι πολύ υψηλή σαπίζουν οι ρίζες και καταστρέφονται τα φυτά. Το ίδιο συμβαίνει και σε περίπτωση που οι ρίζες στεγνώσουν. Τα μικρά φυτά ξεκινούν να αποκτούν σχετική ανθεκτικότητα όταν ξεκινήσουν να βγάζουν τα πρώτα πραγματικά φύλλα.

Τότε μπορούμε τουλάχιστο μία φορά την εβδομάδα να βάζουμε στο νερό που τα ποτίζουμε μια μικρή δόση διαφυλλικού χηλικού λιπάσματος 20-20-20. Ταυτόχρονα ξεκινούμε σιγά σιγά να τα μεταφέρουμε σταδιακά σε χώρο με περισσότερο ηλιακό φωτισμό. Τοποθέτηση κάτω από δίχτυ σκίασης 50% είναι το ιδανικό. Αν δεν το κάνουμε αυτό τα μικρά φυτά θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται αλλά θα παραμείνουν λεπτά και ευαίσθητα. Όταν φτάσουν σε ύψος 5 εκατοστά τα μεταφυτεύουμε σε πλαστικές γλάστρες ή μαύρα σακούλια. (φωτ. 6)

Αυτό είναι πολύ εύκολο αν οι σπόροι σπαρούν ένας ένας σε κύβους. Αν η σπορά γίνει σε σπορείο (λασάνι) χρειάζεται προσοχή να μην κόβονται οι ρίζες. Η λίπανση συνεχίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα εβδομαδιαίως.

Με σωστή άρδευση και λίπανση τα μικρά φυτά μεγαλώνουν πολύ γρήγορα και σε διάστημα 2 με 3 μηνών είναι έτοιμα να φυτευτούν στο έδαφος (φωτ. 7).

Ιδανικό μέγεθος για τη μεταφύ-τευση στο έδαφος είναι από 20 μέχρι 30 εκατοστά. Είναι πολύ σημαντικό να μεταφυτεύονται όταν έχουν μικρό μέγεθος για 2 κυρίως λόγους. Πρώτο η ρίζα δεν πρέπει να μεγαλώσει τόσο ώστε να στριμωχτεί μέσα στην γλάστρα και να περιστραφεί και δεύτερον δεν πρέπει το φύλλωμα να είναι πάρα πολύ για να μην έχουμε προβλήματα στήριξης.

Κανόνας είναι ότι ποτέ μας δεν υποστυλώνουμε τα μικρά φυτά. Αν υποστυλώσουμε το μόνο που θα πετύχουμε είναι ανομοιόμορφη αύξηση του φυλλώματος σε σύγκριση με τον κορμό του φυτού που θα έχει ως επακόλουθο το σπάσιμο του κορμού.

Υπάρχουν περιπτώσεις μετά το φύτεμα τα φυτά μας λόγω συνεχούς ανέμου να πάρουν κλήσεις. Αυτό δεν πρέπει να μας ανησυχήσει καθόλου διότι στη διάρκεια από μόνα τους θα βρουν τον τρόπο να ισιώσουν και να αναπτυχθούν σταθερά χωρίς κανένα πρόβλημα.

Ορισμένα είδη ευκαλύπτων έχουν πολύ μεγάλη ανάπτυξη από τον πρώτο χρόνο της ζωής τους. (*Eucalyptus camaldulensis*). Σε ορισμένα άλλα η ανάπτυξη είναι κάπως πιο αργή. (*Eucalyptus leucoxyton*, *Eucalyptus torquata*, *Eucalyptus erythrocorys*). Φυσικά η (αργή) ανάπτυξη είναι κάτι το σχετικό διότι ακόμα και τα πιο πάνω αναφερθέντα είδη αναπτύσσονται σε χρονική περίοδο ενός έτους μέχρι και ένα μέτρο. Εννοείται ότι τουλάχιστον κατά τον πρώτο χρόνο ή αν είναι εφικτό και το δεύτερο να ποτίζουμε τα φυτά μας τουλάχιστο κάθε δέκα μέρες.

Στη φωτογραφία 8 χρησιμοποιήθηκαν χαλιά για εδαφοκάλυψη αμέσως μετά την φύτευση των μικρών φυτών. Αυτό σε συνδυασμό με πότισμα κάθε δέκα μέρες είχαν σαν αποτέλεσμα είδη ευκαλύπτων ταχείας ανάπτυξης να μεγαλώσουν μέχρι και τρία μέτρα σε χρονικό διάστημα ενός έτους!!!

Ως επίλογος αγαπητοί μου φίλοι μια τελευταία συμβουλή. Ποτέ μην αφήσετε φυτά ευκαλύπτων σε γλάστρα να μεγαλώσουν και μετά να φυτευτούν στο έδαφος. Το μόνο που θα πετύχετε είναι να χάσουν τουλάχιστο ένα χρόνο ή και περισσότερο από την ανάπτυξη τους.

